

Izvještaj o transparentnosti 2017

EY Montenegro

Sadržaj

Pismo rukovodećeg partnera za Crnu Goru i Izvršnog direktora	3
O nama	4
Pravna forma, struktura vlasništva i upravljačka struktura	4
Organizacija EY mreže	5
Posvećenost kvalitetu.....	7
Infrastruktura koja podržava kvalitet	7
Usvajanje profesionalnih vrijednosti.....	8
Interni sistem kontrole kvaliteta.....	9
Prihvatanje klijenata i nastavak saradnje.....	10
Vršenje revizije	10
Pregledi i konsultacije	12
Rotacija partnera u reviziji.....	13
Program kontrole kvaliteta revizije.....	13
Eksterne kontrole kvaliteta revizije.....	14
Usklađenost sa zakonskom regulativom	14
Procedure poštovanja nezavisnosti	15
Kontinuirana edukacija licenciranih ovlašćenih revizora	17
Prihodi i naknade	18
Finansijske informacije.....	18
Naknade partnerima	18
Dodatak 1	20
Dodatak 2	21

Više informacija o EY se može pronaći na sajtu ey.com.

Pismo rukovodećeg partnera za Crnu Goru i Izvršnog direktora

Zadovoljstvo nam je da Vam predstavimo Izvještaj o transparentnosti društva Ernst & Young Montenegro d.o.o., Podgorica ("EY Montenegro") za 2017. godinu. Cijenimo to što zainteresovane strane žele da razumiju šta preduzimamo u cilju unapređenja kvaliteta revizije, upravljanja rizikom i očuvanja svoje nezavisnosti kao revizora. Ovaj izvještaj predstavlja jedan od načina na koji želimo da sa Vama, zainteresovanim stranama, podijelimo šta činimo po svim ovim pitanjima.

Obavljanje kvalitetnih revizija i dalje predstavlja naš glavni prioritet. Srž našeg djelovanja je težnja da služimo javnom interesu i omogućimo uspješan i odgovoran rast globalne EY mreže, uz ostvarivanje našeg cilja izgradnje boljeg poslovnog svijeta. Revizori igraju glavnu ulogu u funkcionisanju tržišta kapitala širom svijeta kroz promociju transparentnosti i podržavanje povjerenja investitora. Kompanije, regulatori i druge zainteresovane strane računaju na nas da ćemo pružiti kvalitet na svakom angažovanju.

EY je fokusiran na ulaganje u alate koji nam omogućavaju poboljšanje kvaliteta rada, stvarajući najefikasnije timove i gradeći povjerenje kroz revizorske usluge koje pružamo.

Reputacija EY Montenegro, zasniva se i temelji na pružanju visoko kvalitetnih, profesionalnih revizorskih usluga, objektivno i etički prema svakoj kompaniji kojoj radimo reviziju.

Nastavljamo da prihvatamo ciljeve transparentnosti Direktive 8 Evropske Unije o privrednim društvima i Zakona o reviziji Crne Gore, koji zahtijevaju od statutarnih revizora privrednih društava od javnog interesa (PIEs) da objavljuju godišnji Izvještaj o transparentnosti.

Izvještaj o transparentnosti za 2017. godinu je u skladu sa Direktivom i Zakonom o reviziji Crne Gore i pokriva fiskalnu godinu koja se završila 31. decembra 2017. godine. U ovom Izvještaju možete više saznati o našem internom sistemu kontrole kvaliteta: na koji način ulivamo profesionalne vrijednosti, kako obavljam reviziju, proces pregleda i konsultacija, naš pristup kontroli kvaliteta revizije i naše nezavisnosti.

EY Montenegro je fokusiran na stalno unapređenje kvaliteta revizije i održavanje nezavisnosti uvažavajući nalaze eksternih i internih pregleda. Stalno unapređenje kvaliteta revizije zahtijeva preispitivanje prethodnih pristupa pri obavljanju revizije. Naša usredsređenost na stalno unapređenje oslanja se na ocjenu nalaza kontrola i preduzimanje korektivnih akcija.

Redovan dijalog sa zainteresovanim stranama ostaje prioritet za naše kolege i nas. Tokom protekle godine, razgovarali smo sa mnogim zainteresovanim stranama u potrazi za novim inputima i razmišljanjima.

Pozivamo sve koji čitaju ovaj izvještaj - investitore, članove komisija za reviziju, kompanije, regulatore i druge zainteresovane strane da nastave da saraduju sa nama na unapređivanju naše strategije, kao i svih drugih oblasti obuhvaćenih ovim izvještajem.

Ivan Rakić

Danijela Jović

Rukovodeći partner za Crnu Goru

Izvršni direktor

Ernst Young Montenegro d.o.o., Podgorica

O nama

Pravna forma, struktura vlasništva i upravljačka struktura

U Crnoj Gori društvo Ernst & Young Montenegro d.o.o., Podgorica ("EY Montenegro") je društvo sa ograničenom odgovornošću, osnovano u Podgorici koje je član Ernst & Young Global Limited (EYG), kompanije registrovane kao društvo sa ograničenom odgovornošću u Ujedinjenom Kraljevstvu (UK). U ovom Izveštaju, EY Montenegro će se pominjati kao „Mi“, „Nas“ i „Naš“. EY se kolektivno odnosi na globalnu organizaciju firmi članica EYG.

EY Montenegro ima sjedište u Podgorici. Izvršni direktor je zadužen za različite upravljačke funkcije kao i za primjenu globalnih i regionalnih politika na nivou zemlje. Najnovije informacije o formalno pravnim upravljačkim tijelima u EY Montenegro su raspoloživi na internet adresi Centralnom registru privrednih subjekata www.crps.me.

EY je organizovan u četiri geografske oblasti-područja: Amerika, Azija-Pacifik, EMEIA (Evropa, Bliski Istok, Indija i Afrika) i Japan. Ove oblasti su podijeljene na niz regiona-pod-oblasti koje čine kompanije članice ili djelovi tih kompanija.

EY Montenegro pripada oblasti EMEIA, koju čine kompanije članice iz 98 država. U okviru EMEIA oblasti postoji 12 regiona-pod-oblasti a taj broj je od 1. jula 2017. godine smanjen na 11.

EY Montenegro pripada pod-oblasti Centralna i Južna Evropa ("CSE").

Ernst & Young (EMEIA) Limited ("EMEIA Limited"), društvo sa ograničenom odgovornošću iz Engleske, je glavni upravljački subjekt svih EYG društava u EMEIA oblasti. EMEIA Limited je odgovoran za koordinaciju kompanija članica i njihovu saradnju, ali nema kontrolu nad njima. EMEIA Limited je član EYG-a, međutim nema poslovnih aktivnosti, niti pruža profesionalne usluge.

Svaki Region bira Regionalni forum partnera (RFP) čiji predstavnici predstavljaju Regionalno upravljačko tijelo. Partner koji je izabran kao predsjedavajući partner RFP takođe ima ulogu regionalnog predstavnika na Globalnom upravljačkom vijeću.

U Evropi, holding društvo, Ernst & Young Europe LLP ("EY Evropa") osnovano je u saradnji sa EMEIA Limited. EY Evropa je osnovano kao partnerstvo sa ograničenom odgovornošću, u vlasništvu partnera društava članica EYG-a u Evropi. To je revizorsko društvo registrovano kod ICAEW (Instituta ovlašćenih računovođa Engleske i Wales-a), ali ne obavlja reviziju, niti pruža profesionalne usluge. EY Evropa je steklo, ili će steći, kontrolu nad društvima članovima EYG-a u evropskim zemljama EMEIA oblasti. EY Evropa je član i EYG-a i EMEIA Limited-a.

EY Evropa je indirektni vlasnik Ernst & Young d.o.o., Beograd čiji je EY Montenegro član, preko društva Ernst & Young CEA (South) Services Limited (49,99%) registrovanog na Kipru, i društva Ernst & Young Audit Limited Liability Company (50,01%), registrovanog u Mađarskoj.

Glavni organi upravljanja EY Evropa su:

Evropsko izvršno tijelo (Europe Operating Executive)

Evropsko izvršno tijelo obavlja funkciju Odbora direktora EY Evropa. Odgovorno je za sprovođenje strategije i upravljanje poslovanjem u Evropi. Čine ga rukovodeći partner za Evropu, partneri zaduženi za account-e, upravljanje ljudskim resursima i rizicima, rukovodeći partneri uslužnih oblasti (service line): revizije i uvjeravanja, poslovnog savjetovanja, poreskog savjetovanja i podrške pri poslovnim transakcijama, kao i svih Evropskih regionalnih rukovodećih partnera.

Evropski upravljački pod-komitet (Europe Governance Sub-Committee)

EY Evropa ima Evropski upravljački pod-komitet, koji uključuje po jednog predstavnika iz svake regije u Evropi. Predstavlja savjetodavnu ulogu EIT-u kad su u pitanju politike, strategije i druga pitanja, i njihovo odobrenje je potrebno za značajna pitanja, kao što su imenovanje Evropskog Upravnog partnera, odobravanje finansijskih izvještaja EY Evropa i materijalnih transakcija.

Naš cilj: izgradnja boljeg poslovnog svijeta

EY je posvećen da da svoj doprinos u izgradnji boljeg poslovnog svijeta.

Kroz prenos znanja i kroz pružanje kvalitetnih usluga pomažemo u izgradnji povjerenja na tržištima kapitala i ekonomijama širom svijeta. Mi razvijamo izuzetne lidere koji se udružuju da bi ispunili naša obećanja data stejkholderima. Pri tome igramo ključnu ulogu u izgradnji boljeg poslovnog svijeta za naše ljude, naše klijente i naše zajednice.

Organizacija EY mreže

EY je globalni lider u pružanju usluga revizije, poreskog savjetovanja, poslovnog savjetovanja i podrška pri poslovnim transakcijama. Širom svijeta, preko 250.000 pojedinaca u više od 150 zemalja ujedineni su u zajedničkom cilju stvaranja boljeg poslovnog svijeta, a povezuju ih zajedničke vrijednosti i puna posvećenost pružanju kvalitetnih usluga kao i poštovanju integriteta i profesionalnog skepticizma. Na današnjem globalnom tržištu, naš integrisani pristup je naročito važan za pružanje visokokvalitetnih usluga multinacionalnih revizija, koje mogu obuhvatati više jurisdikcija. Takav integrisani pristup omogućava EY-u da razvije i osloni se na opseg i dubinu stručnosti potrebne za pružanje tako složenih revizija.

EYG koordinira društva članice i promovise njihovu saradnju. EYG ne pruža profesionalne usluge, ali njegovi ciljevi uključuju promovisanje pružanja usluga izuzetno visokog kvaliteta klijentima društava članica širom svijeta.

Svako društvo - članica je posebno pravno lice. Njihove obaveze i odgovornosti kao društava članica EYG su uređeni regulativom EYG-a i brojnim drugim ugovorima.

Struktura i glavna tijela globalne organizacije za poslovnu godinu, koja se završila 30. juna 2017. godine opisana su u tekstu ispod. Oni odražavaju princip da EY kao globalna organizacija dijeli zajedničku strategiju.

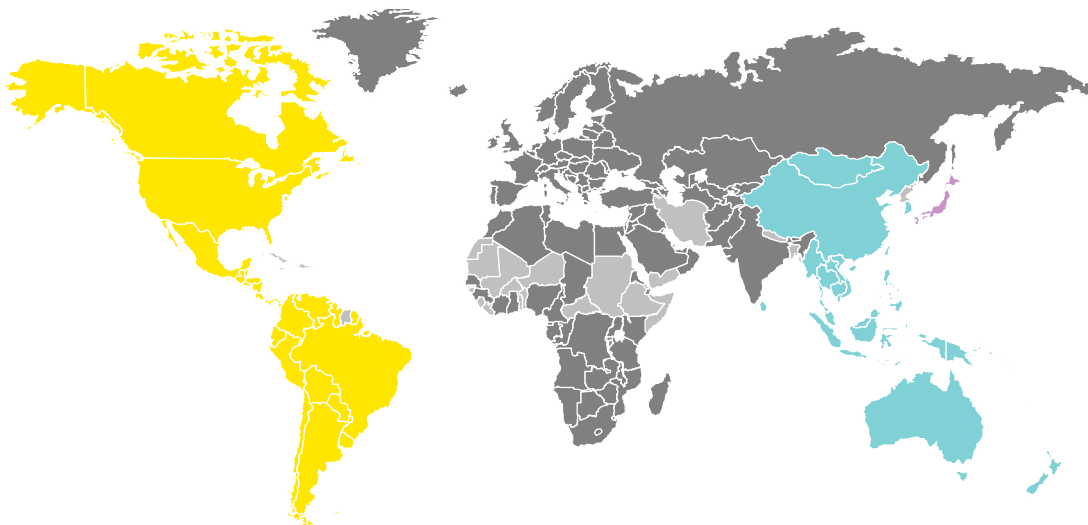
Izvršno tijelo uključuje Globalno izvršno tijelo (GE), njegove odbore i timove kao i rukovodstvo četiri područja. Ova struktura omogućava EY da nastavi da proširuje svoje globalno poslovanje i da pruža kvalitetne usluge klijentima širom svijeta na konzistentnoj osnovi, pri čemu je Izvršno rukovodstvo odgovorno za koordinaciju globalnog pristupa strategiji, kvalitetu, upravljanju rizicima, poslovnom planiranju, i prioritetima.

U isto vrijeme, mreža takođe posluje i na regionalnom nivou. Ovaj model poslovanja omogućava veću usmjerenost na stejkholdere u svih 28 regija, čime će se osigurati da društva članice izgrade snažnije veze sa klijentima i drugim interesnim grupama u svakoj zemlji i da odgovore lokalnim potrebama.

Globalno upravljačko vijeće (Global Governance Council)

Globalno upravljačko vijeće je glavno upravljačko tijelo EYG. Njega čine predstavnici iz svakog regiona i do šest nezavisnih neizvršnih predstavnika. Regionalne predstavnike, koji inače ne vrše druge visoko upravljačke funkcije, bira regionalni partnerski forum na mandat od tri godine sa mogućnošću za jedno uzastopno ponovno imenovanje. Globalno upravljačko vijeće savjetuje EYG o politikama, strategijama, kao i aspektima donošenja odluka od javnog interesa. Odobrenje Globalnog upravljačkog veća je potrebno za mnoga značajna pitanja koja mogu uticati na EY.

Americas		EMEIA		Asia-Pacific		Japan	
Regions	10	Regions	12	Regions	5	Regions	1
Countries	31	Countries	98	Countries	22	Countries	1

Nezavisni neizvršni predstavnici (Independent non-executives)

Do šest Nezavisnih neizvršnih predstavnika (INEs), imenovani su kao pojedinci izvan EY-a. Oni su senior lideri iz javnog i privatnog sektora i poseduju različita geografska i profesionalna iskustva. Pružaju Globalnom upravljačkom vijeću i našoj globalnoj organizaciji kao cjelini značajan doprinos pružanjem različitih stanovišta i perspektiva, kao i obim znanja. Zajedno sa drugim članovima Globalnog upravljačkog vijeća oni čine Podkomitet za pitanja od javnog interesa koji se bavi i dijalogom sa stejkholderima. INEs su nominovani od strane posebnog odbora.

Globalno izvršno tijelo (Global Executive)

Globalno izvršno tijelo (GE) okuplja cijelo rukovodstvo EY-a na nivou pozicija, usluga i geografskih područja. Njime predsjedava Predsjednik i glavni izvršni direktor EYG-a, a uključuje i globalne rukovodeće partnere za usluge klijentima, rukovodeće partnere za geografske oblasti, lidere funkcija ljudskih resursa, upravljanja rizicima i finansijama; lidere globalnih poslovnih djelatnosti-revizije i uvjeravanja, poslovnog savjetovanja, poreskog savjetovanja i podrške pri poslovnim transakcijama, kao i globalnog lidera za javnu politiku, i jedan EYG partner na rotaciji.

Globalno izvršno tijelo takođe uključuje predsjedavajućeg Komiteta za globalne klijente i Komiteta za tržišta u razvoju i predstavnike iz tržišta u razvoju.

Globalno izvršno tijelo i Globalno upravljačko vijeće odobravaju kandidature za predsjednika EYG i potvrđuju imenovanje globalnih rukovodećih partnera. Globalno izvršno tijelo takođe potvrđuje imenovanje Globalnih zamjenika predsjednika. Globalno upravljačko vijeće odobrava i imenovanje Globalnog zamjenika predsjednika člana Globalnog izvršnog tijela.

Odgovornosti Globalnog izvršnog vodstva uključuju promociju globalnih ciljeva i razvoj, odobrenje i, gdje je potrebno, implementaciju:

- globalne strategije i planova
- zajedničkih standarda, metodologije i politika koje će biti promovisane među društvima članicama
- inicijativa vezanih za ljudske resurse, uključujući i kriterijume i procese za pristupanje, vrednovanje, razvoj, nagrađivanje i povlačenje partnera
- programa zaštite i unapređenja kvaliteta
- predloga vezanih za regulatorna pitanja i javne politike
- pravila i smjernica društvima članicama, a koji se odnose na pružanje usluga internacionalnim klijentima, razvoj poslovanja, tržišta i brendiranje
- razvojnih fondova i investicionih prioriteta EY-a
- godišnjih finansijskih izvještaja i budžeta EYG
- preporuka Globalnog upravljačkog vijeća

Takođe ima moć da posreduje i donosi presude prilikom nesuglasica među društvima članovima.

Globalni izvršni odbori (GE committees)

Članovi Globalnog izvršnog tijela predsjedavaju Globalnim izvršnim odborima koji okupljaju predstavnike sve četiri geografske oblasti. Globalni izvršni odbori su odgovorni za davanje preporuka Globalnom izvršnom tijelu. Uz Globalni revizorski komitet, postoje komiteti za globalna tržišta i ulaganja, za globalne klijente, za tržišta u razvoju, ljudske resurse, upravljanje rizicima, reviziju i uvjeravanje, poslovno i poresko savjetovanje i podrške pri poslovnim transakcijama.

Globalna radna grupa (Global Practice Group)

Ova grupa okuplja članove Globalnog izvršnog tijela, Globalnih izvršnih odbora i lidere regiona. Globalna radna grupa nastoji da obezbijedi da sve članice imaju istovjetno razumijevanje strateških ciljeva i dosljednu primjenu u okviru cijele organizacije.

EYG kompanije članice (EYG member firms)

U skladu sa EYG propisima, sve kompanije članice obavezuju se da će slijediti ciljeve EY-a, kao što su obezbjeđenje besprekorne, dosljedne, visokokvalitetne usluge širom svijeta. U tu svrhu, kompanije članice se obavezuju da primijene globalne strategije i planove te održavaju zahtijevani obim pružanja usluga. One moraju poštovati zajedničke standarde, metodologije i politike uključujući i one vezane za revizijske metodologije, upravljanje kvalitetom i rizikom, nezavisnost, razmjenu znanja, ljudske resurse i tehnološku podršku.

Iznad svega, EYG kompanije članice se obavezuju na obavljanje svoje profesionalne prakse u skladu sa primjenljivim profesionalnim i etičkim standardima, kao i sa svim primjenljivim zahtjevima lokalnih regulativa. Ova predanost integritetu i težnji za činjenjem pravih stvari je podržana našim globalnim kodeksom ponašanja i našim vrijednostima.

Pored prihvatanja pravila EYG, kompanije članice uključene su u još nekoliko sporazuma koji pokrivaju aspekte njihovog članstva u organizaciji EY-a, kao što je pravo i obaveza korišćenja imena EY kao i razmjena znanja.

Kompanije članice podliježu kontrolama koje ocjenjuju njihovo poštovanje EYG zahtjeva i politika koje regulišu pitanja kao što su nezavisnost, upravljanje kvalitetom i rizicima, revizorska metodologija i ljudski resursi. Kompanije članice koje nijesu u mogućnosti da ispune obaveze kvaliteta kao i ostale zahtjeve EYG članstva, se mogu isključiti iz EY organizacije.

Posvećenost kvalitetu

Infrastruktura koja podržava kvalitet

Kvalitet naših usluga

Naša Globalna "Vizija 2020+" koja definiše našu svrhu, ambiciju i strategiju poziva sve članice EYG da širom svijeta pružaju klijentima visoko kvalitetne usluge. Ovo je omogućeno zahvaljujući nepokolebljivoj posvećenosti kvalitetu i usluzi koja je profesionalno i globalno konzistentna i koja je bazirana na objektivnosti, profesionalnom skepticizmu i poštovanju profesionalnih standarda, kao i standarda EY.

Kompanije članice EYG i njihove uslužne oblasti su odgovorne za kvalitetno obavljanje poslova. EY uslužne oblasti upravljaju cjelokupnim procesom kvalitetnog pregleda završenih angažmana kao i inputa za kvalitet angažovanja u toku, što pomaže u postizanju usklađenosti sa svim profesionalnim standardima i našim politikama.

Vizija 2020+ naglašava kvalitet svih naših uslužnih oblasti uključujući i reviziju. Takođe je rezultirala jasnijim pravilima i politikama upravljanja rizicima koje podržavaju i unapređuju kvalitet revizije.

Globalni potpredsjednik za reviziju koordinira da li odjeljenja revizije svih kompanija članica poštuju EY politike i procedure.

Funkcija profesionalne prakse

Globalni potpredsjednik Profesionalne prakse, koji se još naziva i Globalni direktor profesionalne prakse (PPD), je pod nadzorom Globalnog potpredsjednika za reviziju i uspostavlja globalne politike i procedure kontrole kvaliteta revizije. Regionalni direktori profesionalne prakse su pod nadzorom Globalnog direktora profesionalne prakse i regionalnog rukovodećeg partnera za reviziju. Gore navedeno omogućava veći stepen uveravanja u objektivnost kvaliteta revizije i procesa konsultacija.

Globalni PPD i regionalni PPD takođe vode i nadziru grupu profesionalne prakse, globalnu i regionalnu mrežu eksperata koji pružaju konsultacije za tehnička pitanja iz oblasti računovodstvenih i revizorskih standarda, finansijskog izvještavanja, kao i aktivnosti nadgledanja profesionalne prakse i upravljanja rizicima.

Globalni PPD nadgleda i razvoj EY Globalne revizorske metodologije (EY GAM) i odgovarajuće tehnologije tako da su u skladu sa relevantnim profesionalnim standardima i zakonskim zahtjevima.

Pored toga, globalna grupa profesionalne prakse prati da li sve kompanije članice konzistentno i efikasno obavljaju reviziju uključujući i praćenje aktivnosti usavršavanja zaposlenih u kompanijama članicama.

Direktori profesionalne prakse (PPDs) su dostupni za konsultacije sa revizorskim timovima svih kompanija članica, jer su preko rukovodilaca svake kompanije članice informisani o zaposlenima kompanija članica, EY klijentima i procesima.

Često se javlja potreba za dodatnim ekspertima u okviru globalne profesionalne prakse, uključujući mreže stručnjaka fokusiranih na:

- Izvještavanje o internim kontrolama i odgovarajućim aspektima EY revizijske metodologije
- Računovodstvo, reviziju i rizična pitanja iz specifične industrije i sektora
- Sporadično - specifična pitanja kao što su građanski i politički nemiri; javni dug i odgovarajuće računovodstvo i revizija, uticaj na finansijsko izvještavanje i objelodanjivanja i
- Opšta pitanja vezana za revizorska angažovanja uključujući i pitanja koja se odnose na efikasniju saradnju i komunikaciju sa komisijama za reviziju.

Upravljanje rizicima

Globalni rukovodeći partner za upravljanje rizicima je odgovoran za cijelu organizaciju upravljanja rizicima uključujući nadzor nad kvalitetom rada kompanija članica. Partneri kompanija članica su imenovani kako bi sproveli inicijative upravljanja rizicima uz podršku ostalih zaposlenih. Globalni rukovodeći partner za upravljanje rizicima je odgovoran i za uspostavljanje globalno konzistentnih prioriteta u pogledu upravljanja rizikom. Ovi prioriteti se prenose kompanijama članicama a njihovo izvršenje se prati kroz formalni program upravljanja rizikom.

Globalna politika povjerljivosti

Zaštita povjerljivih podataka je usađena u svakodnevnu aktivnost firmi članova EYG. Poštovanje intelektualnog kapitala i svih drugih osjetljivih podataka postiže se Globalnim kodeksom ponašanja, koji pruža jasan set principa kao vodiča u ponašanju koji se očekuje od zaposlenih u EY-u. Globalna politika povjerljivosti dodatno, detaljno opisuje ovaj pristup zaštite informacija, i odražava sve veću upotrebu zaštićenih podataka. Ova politika olakšava rad zaposlenima u EY-u i čini osnovni element šireg vodiča koji uključuje druge ključne politike o sukobu interesa, privatnosti ličnih podataka i zadržavanje podataka. Drugi elementi ovog vodiča su:

- Uputstvo za društvene medije
- Uslovi za rukovanje podacima
- Protokoli za dijeljenje znanja

Komponente sistema kontrole kvaliteta

U narednim poglavljima dat je prikaz osnovnih komponenti sistema kontrole kvaliteta EY Montenegro, a koje uključuju:

- Usvajanje profesionalne vrijednosti
- Interni sistem kontrole kvaliteta
- Prihvatanje klijenata i nastavak saradnje
- Obavljanje revizija
- Preglede i konsultacije
- Rotaciju partnera u reviziji
- Program kontrole kvaliteta revizije
- Eksterne kontrole kvalitete revizije
- Usklađenost sa zahtjevima regulative

Usvojene profesionalne vrijednosti

Održivi kvalitet revizije

Kvalitet je osnova za pružanje izuzetne usluge klijentima. To je ono na šta smo ponosni. Kvalitet je sastavni dio našeg rada i centralni dio naše odgovornosti da obezbijedimo povjerenje tržištima kapitala. Isporučivanje kvaliteta je u srži svega što radimo i podržava naš cilj izgradnje boljeg poslovnog svijeta za naše ljude, naše klijente i naše zajednice. To je oslikano i u programu Održivi kvalitet revizije (*Sustainable Audit Quality SAQ*) koji predstavlja najviši prioritet revizije.

Svaka kompanija članica koja čini našu globalnu strukturu je posvećena pružanju visoko kvalitetnih revizija. U 2015. pokrenuli smo SAQ inicijativu kroz naše revizorske prakse. SAQ uspostavlja upravljačku strukturu i fokusiran je na kontinuirano poboljšanje našeg procesa revizije.

Koristimo reč „održivo“ u SAQ-u da bismo pokazali da to nije jednokratna i kratkotrajna inicijativa, već kontinuirani proces poboljšanja. EY je već duže vreme imao jedinstvenu metodologiju, ali sad, imamo zajednički jezik i zajedničke procese u poboljšanju kvaliteta revizije.

SAQ sadrži sljedeće komponente: primjer sa vrha, jačanje kadra, pojednostavljenje, tehnologiju revizije i njenu digitalizaciju, omogućavanje kvalitetne podrške i odgovornost. SAQ je implementirala svaka firma članica, a koordinacija i nadzor primjene se sprovodi globalno.

Konstantno jačamo značaj ovih komponenti i diskutujemo o njima sa regionalnim liderom i partnerom iz oblasti Uvjerenja. Kvalitet revizije i ključne komponente SAQ-a su nešto što svaki viši menadžer, menadžer i član tima mora da razumije i čemu mora biti posvećen da bi se SAQ implementirao lokalno. On je krucijalan za naše ciljeve i ambicije.

Ostvarili smo značajan napredak sa SAQ-om. Rezultati EY interne i eksterne kontrole na globalnom nivou pokazuju poboljšanje, a proizvodimo i veću konzistentnost u izvršenju.

Razvili smo alate svjetske klase koji poboljšavaju kvalitet i vrijednost naših revizija. Naša sposobnost da isporučimo konzistentnost djelom je bazirana i na upotrebi EY Canvas-a, naše online revizorske platforme. EY Canvas bio je široko prihvaćen počev od 2015. godine i sada se koristi na globalnom nivou. Bolje podržava izvršenje revizije, usmjerava komunikaciju i omogućava nam pružanje besprekorne revizije.

Nedavno smo pokrenuli EY Canvas Client Portal, koji predstavlja dodatak najnovijim alatima koji su već ponuđeni našim revizorima. Pored toga, razvili smo Audit Milestones Program 2017 na globalnom nivou, koji uspostavlja upotrebu Milestones-a na odabrane revizije javnih društava (PIE) kao važan korak za unapređenje rezultata i održavanje kvaliteta kroz angažovanja.

U 2016. EY je razvio mrežu Quality Enablement Leaders (QELs) i osnovao Komitet za globalnu kontrolu kvaliteta revizije (Global Audit Quality Committee).

Ove i druge SAQ inicijative su nam pomogle da nastavimo sa unapređenjem kvaliteta. One pokazuju da je kvalitet revizije najvažniji faktor u našem odlučivanju i ključna mjera na kojoj se zasniva naša profesionalna reputacija.

Primjer sa vrha

Postavljanje primjera sa vrha je odgovornost EY višeg rukovodstva i rukovodstva EY Montenegro koji su posvećeni izgradnji boljeg poslovnog svijeta“ (“Building a better working world“) kroz svoje ponašanje i aktivnosti. Naši zaposleni shvataju da kvalitet i profesionalna odgovornost počinje sa njima i pored važnosti primjera sa vrha. Naše zajedničke vrijednosti koje inspirišu naše zaposlene i koje ih vode na pravi put kao i naša predanost kvalitetu, su ugrađene u ono što mi predstavljamo i u sve što radimo.

EY pristup poslovnoj etici i integritetu je utkan u naš Globalni kodeks ponašanja kao i u EY kulturu konsultacije, programe treninga kao i u interne komunikacije. Više rukovodstvo na redovnoj osnovi naglašava značaj obavljanja kvalitetnog posla i usaglašenosti sa profesionalnim standardima i EY politikama kroz komunikaciju i davanjem ličnog primjera. Takođe, kvalitet profesionalne usluge EY je glavni pokazatelj u ocjenjivanju rada i nagrađivanju zaposlenih.

Naša kultura snažno podržava saradnju i pridaje veliki značaj konsultacijama prilikom rješavanja složenih računovodstvenih i revizijskih pitanja, kao i pitanja finansijskog izvještavanja, regulative i nezavisnosti. Smatramo da je važno da revizorski timovi tačno prate savjete konsultacija i naglašavamo to kada je potrebno.

Naš stav je da nijedan klijent nije važniji od naše profesionalne reputacije – reputacije EY Montenegro i reputacije svakog našeg zaposlenog.

Kodeks ponašanja

Promovišemo kulturu integriteta kod svih EY profesionalaca. Globalni kodeks ponašanja pruža jasan set standarda i pravila ponašanja koji usmjerava naše akcije i način poslovanja. Globalni kodeks ponašanja je organizovan u pet kategorija:

- Rad sa kolegama
- Rad sa klijentima i ostalima
- Postupanje sa profesionalnim integritetom
- Održavanje naše objektivnosti i nezavisnosti
- Poštovanje intelektualnog kapitala

Primjenom naših procedura za praćenje usklađenosti sa globalnim kodeksom ponašanja i putem učestalog komuniciranja, nastojimo stvoriti okruženje koje podstiče sve zaposlene na odgovoran rad, uključujući i izvještavanje nedoličnog ponašanja bez straha.

Takođe, EY/Ethics Hotline, omogućava našim ljudima u EY-u, klijentima i drugima izvan organizacije, da na različite načine anonimno prijave aktivnosti koje mogu uključivati neetično i nedolično ponašanje, a koje mogu dovesti do kršenja profesionalnih standarda. EY/Ethics Hotline se sprovodi od strane eksterne organizacije koja pruža povjerljive i po želji anonimne usluge izvještavanja za društva širom svijeta.

Nakon što EY/Ethics Hotline registruje prijavu (preko telefona ili preko interneta), istoj se odmah poklanja pažnja. U zavisnosti od sadržaja prijave, odgovarajuće osobe iz odjeljenja za upravljanje rizicima, ljudskih resursa, pravnih ili drugih funkcija su uključene u rješavanje prijave. Procedura je identična i u slučaju pitanja prijavljenih izvan EY/Ethics Hotline.

Naše vrijednosti Ono što mi jesmo

Pojedinci koji pokazuju integritet, poštovanje i njeguju timski rad

Pojedinci koji su energični, puni entuzijazma i spremni da vode

Pojedinci koji grade veze čineći prave stvari

Interni sistem kontrole kvaliteta

Ugled EY Montenegro u Crnoj Gori zasnovan je na pružanju usluga revizije koje su izvršene profesionalno u duhu nezavisnosti, objektivnosti i etičnosti. EY nastavlja da investira u promovisanje objektivnosti, nezavisnosti i profesionalnog skepticizma. Ovo su fundamentalni atributi revizije visokog kvaliteta.

Uloga EY Montenegro kao revizora je da pruži uvjerenje da su finansijski izvještaji revizorskih klijenata pošteno prezentovani. Mi okupljamo kvalitetne timove koji pružaju usluge našim klijentima, polazeći od našeg iskustva i ekspertize o industrijama i uslugama. Kontinuirano težimo da poboljšamo kvalitet i proces rukovođenja rizikom kako bi kvalitet usluge koji pružamo našim klijentima ostao na visokom nivou.

Shvatamo da je u današnjem okruženju koje karakteriše kontinuirana globalizacija i brz protok kapitala, kvalitet naših revizorskih usluge veoma značajan. Kao dio naše Vizije 2020, EY je posvećen daljem investiranju u razvoj revizorske metodologije, alata i drugih resursa koji su neophodni da bi se pružila usluga revizije visokog kvaliteta.

Dok tržište i akcionari zahtijevaju visok kvalitet usluge, zahtijeva se i povećanje efektivnosti i efikasnosti pružanja usluga revizije. EY kontinuirano nastavlja da istražuje načine na koje će da poboljša efektivnost i efikasnost revizorske metodologije i procesa uz očuvanje kvaliteta revizije.

Efektivnost sistema kontrole kvaliteta

EY je osmislio i implementirao sveobuhvatan set globalnih politika i praksi kontrole kvaliteta, koji je detaljnije opisan u nastavku ovog izvještaja. Ove politike i prakse zadovoljavaju zahtjeve Međunarodnih Standarda Kontrole Kvaliteta izdatih od strane Međunarodnog Odbora za Standarde Revizije i Uvjerenja (IAASB). EY Montenegro je usvojio ove globalne politike i procedure, te ih je dopunio specifičnostima koje zahtijeva zakonska i profesionalna regulativa u Crnoj Gori, kako bi zadovoljio specifične poslovne i regulatorne zahtjeve.

Takođe, mi sprovodimo globalni EY program kontrole kvaliteta revizije (AQR) kojim se na godišnjem nivou ocjenjuje da li je sistem kontrole kvaliteta efektivno funkcionisao, a u cilju obezbjeđenja razumnog uvjerenja da EY u Crnoj Gori i njegovi zaposleni ispunjavaju primjenljive profesionalne i EY standarde, kao i standarde koji se zahtijevaju od strane regulatora.

Rezultati programa kontrole kvaliteta revizije (AQR) kao i rezultati eksternih kontrola se ocjenjuju i komuniciraju u EY-u Montenegro kako bi obezbijedili osnovu za stalno unapređenje kvalitete revizije, a u skladu s najvišim standardima profesije.

GE je odgovoran za implementaciju unapređenja kvaliteta i programa zaštite. Kao takav, on vrši pregled rezultata našeg internog AQR programa kao i eksternih pregleda regulatora kao i svih ključnih akcija usmjerenih na unapređenje. Najnoviji rezultati ovog monitoringa, omogućavaju EY Montenegro da potvrdi da su naši sistemi internih kontrola dizajnirani na adekvatan način kao i da efektivno funkcionišu.

Prihvatanje klijenata i nastavak saradnje

EY politika

EY politika prihvatanja novog klijenta i nastavka pružanja usluga postojećem klijentu definiše principe kako bismo odredili da li da prihvatimo novog klijenta i/ili novo angažovanje, odnosno da li da nastavimo saradnju sa već postojećim klijentom. Ovi principi su fundamentalni za održavanje kvaliteta, upravljanje rizikom, zaštitu naših zaposlenih i ispunjenje zahtjeva regulatornih tijela. Ciljevi ove politike su:

- Uspostaviti rigorozan proces za ocjenu rizika i donošenje odluke o prihvatanju novog klijenta i angažovanja, odnosno nastavku saradnje sa postojećim klijentom;
- Ispuniti zahtjeve nezavisnosti;
- Identifikovanje i eliminisanje na odgovarajući način sukoba interesa;
- Identifikovanje i neprihvatanje klijenata ili angažovanja koji nose visok rizik;
- Konsultacije sa EY profesionalcima i stručnjacima kako bi se identifikovale dodatne procedure rukovođenja rizikom za specifične visokorizične oblasti i
- Usaglašenost sa zakonskom regulativom kao i zahtjevima struke.

DEY globalna politika koja uređuje oblast sukoba interesa definiše globalne standarde za upravljanje kategorijama sukoba interesa, kao i procesa njihovog identifikovanja. Takođe uključuje odredbe za upravljanje potencijalnim sukobom interesa što je brže i efikasnije moguće, primjenom odgovarajućih mjera zaštite. One obuhvataju mjere od dobijanja saglasnosti odgovarajućih klijenata za preuzimanje angažmana kod dva ili više klijenata do mjera poput odbijanja angažmana od strane društava članica kako bi se izbjegao identifikovani sukob.

Globalna politika sukoba interesa EY i povezane smjernice, ažurirane su početkom 2015. godine. Rastuća kompleksnost naših angažovanja i odnosa sa klijentima, kao i potreba za blagovremenošću i preciznošću reagovanja na zahtjeve klijenta bili su jedan od predmeta ažuriranja. Pored toga politike i smjernice usklađene su sa Međunarodnim Etičkim Standardima računovođa (IESBA).

Primjena politike u praksi

EY Proces za prihvatanje klijenata i angažmana (Process for Acceptance of Clients and Engagements PACE) je sistem baziran na internetu za efikasnu koordinaciju prihvatanja klijenata i nastavka saradnje u skladu sa globalnim politikama kompanija članica. PACE vodi korisnika korak-po-korak kroz zahtjeve za prihvatanje klijenta i nastavak saradnje, te ga povezuje sa resursima i informacijama potrebnim za procjenu poslovnih prilika i povezanih rizika.

Postupak prihvatanja novog klijenta sadrži pažljivo razmatranje rizika povezanih sa potencijalnim klijentom i nekoliko procedura due diligence-a. Prije nego što prihvatimo novog klijenta ili novo angažovanje, moramo da odredimo da li imamo dovoljno resursa da pružimo kvalitetne usluge, naročito u oblastima sa kompleksnim pitanjima, a potom da razmotrimo da li su usluge koje klijent traži od nas primjerene. Postupak odobrenja je rigorozan, a svako novo revizorsko angažovanje se ne može prihvatiti bez odobrenja našeg Direktora Profesionalne Prakse (PPD).

Tokom godišnjeg postupka potvrđivanja nastavka saradnje sa klijentom, razmatramo pružene usluge i mogućnost nastavka pružanja kvalitetne usluge i potvrđujemo da li klijent dijeli predanost EY-a Montenegro za kvalitetnim i transparentnim finansijskim izvještajima. Pored toga, partner nadležan za reviziju zajedno sa rukovodiocem odjeljenja revizije, na godišnjem nivou razmatra odnos sa klijentom kako bi se utvrdilo da li je nastavak saradnje primjeren.

Kao rezultat ovog razmatranja, neke se revizije utvrđuju kao kompleksne i time podliježu dodatnoj kontroli -nadzoru tokom procesa revizije, dok se sa nekim revizorskim klijentima saradnja prekida. Kao i kod postupka prihvatanja novog klijenta, naš Direktor Profesionalne Prakse (PPD) je uključen u postupak odlučivanja o nastavku saradnje sa klijentom.

Odluka o neprihvatanju, kao i odluka o prestanku saradnje sa klijentom, između ostalog mogu biti odgovor na pritisak od strane uprave klijenta, na revizorski tim da se prihvate neodgovarajuće računovodstvene transakcije/politike, izvještavanja ali i finansijskog pritiska koji bi ugrozio kvalitet revizije. Razmatranja i ocjena integriteta uprave klijenta su od ključne važnosti za odluke o prihvatanju i/ili nastavku saradnje.

Vršenje revizije

Kao dio vizije 2020+, EY je izvršio značajna ulaganja u poboljšanje svoje revizorske metodologije i alata, sa ciljem da pruži najviši nivo kvaliteta revizorskih usluga. Ova ulaganja su u skladu sa ciljevima EY da postane vodeća revizorska kuća u ovoj profesiji do 2020. godine i održi posvećenost izgradnji povjerenja na tržištima kapitala i ekonomijama širom svijeta.

Revizorska metodologija

EY Globalna Revizorska Metodologija (EY GAM) pruža globalni okvir za obavljanje visoko kvalitetnih usluga revizija putem konzistentne primjene procesa, procjena i revizorskih procedura u svim revizorskim angažovanjima. Osnova EY GAM je procjena (i ponovno razmatranje i izmjena, ako je potrebno tokom revizije) rizika, te utvrđivanje vrste, vremena i obima revizorskih procedura na osnovu procjene rizika. U okviru EY GAM poseban naglasak je na profesionalnom skepticizmu tokom sprovođenja revizije. EY GAM je zasnovana na Međunarodnim Standardima Revizije (ISA) i dopunjen je u Crnoj Gori kako bi bio u skladu sa domaćim zakonskim i regulatornim zahtjevima.

Revizor EY-a koristi verziju GAM-a koja je organizovana po temama i koja je dizajnirana da se fokusira našu revizorsku strategiju na rizike finansijskih izvještaja kao i na dizajn i sprovođenje odgovarajuće strategije da odgovori na te rizike. EY GAM čine dva osnovna dijela: metodološki zahtjevi i pomoćni obrasci i primjeri. Metodološki zahtjevi oslikavaju tipičan tok obavljanja procesa revizije. Obrasci i primjeri obuhvataju ilustracije iz prakse i pomažu u obavljanju i dokumentovanju revizorskih procedura.

Primjenom tehnologije, naši revizori mogu odabrati revizorski pristup koji je usaglašen sa našom metodologijom i koji je u skladu sa potrebama izvještavanja lica koje je predmet revizije. Na primjer, različiti pristupi revizije koriste se za javno kotirana društva i ona koja se smatraju nekompleksnim.

Metodološki zahtjevi oslikavaju tipičan tok obavljanja procesa revizije. Obrasci i primjeri obuhvataju ilustracije iz prakse i pomažu u obavljanju i dokumentovanju revizorskih procedura. U 2016. godini, EY GAM je unapređen da sadrži nove i revidirane Međunarodne standarde revizije koji se bave revizorskim izvještavanjem, drugim informacijama sadržanim u godišnjem izvještaju i objelodanivanju i finansijskim izvještajima. Takođe smo unaprijedili EY GAM, tako što smo dodali smjernice za rješavanje uobičajenih pitanja od revizorskih timova i dopunili sa pitanjima koja proizlaze iz inspekcija.

Pored toga, stalno pratimo razvoj standarda i izdajemo pravovremene smjernice o planiranju revizije i ostalim pitanjima. Navedene smjernice naglašavaju pitanja koja su uočena tokom kontrola kao i ključne teme od interesa Međunarodnom forumu nezavisnih regulatora revizije (IFIAR), uključujući profesionalni skepticizam, revizije grupa, priznavanje prihoda i pregled kvaliteta obavljenih revizija.

Takođe, EY GAM zahtijeva usklađenost sa relevantnim etičkim standardima, uključujući i našu nezavisnost u odnosu na društvo kojem pružamo usluge revizije.

Tehnološki alati

Brojni tehnološki alati se koriste od strane revizorskog tima, kako bi se sprovele i dokumentovale revizorske procedure u skladu sa EY GAM.

Počev od fiskalne 2015. godine, lansirali smo našu novu globalnu revizorsku platformu EY Canvas, koja je u središtu revizije i omogućava nam obavljanje visoko-kvalitetne revizije. U pitanju je bila fazna implementacija u kompanijama članicama EYG globalno, koja je završena u 2017. EY Canvas je izrađena uz pomoć HTML5, posljednje riječi tehnologije kada su u pitanju web aplikacije. To nam omogućava pojačanu bezbednost podataka i omogućava lakše razvijanje našeg softvera sa ciljem da se odgovori na promjene u računovodstvenoj profesiji i regulatornom okruženju.

Kroz profilna pitanja, revizorska angažovanja u EY Canvasu, su automatski ažurirana svim relevantnim informacijama koje se odnose na zahtjeve naših klijenata i industrije u kojoj oni posluju. Time je omogućeno da naši revizorski planovi budu prilagođeni i vremenski ažurirani i povezani sa našim revizorskim smjernicama, profesionalnim standardima i obrascima. Napravljen je sa novim dizajnom i takvim interfejsom koji omogućava korisniku da sagleda rizike kao i odgovore na te rizike kao i procedure obavljene u ključnim oblastima. EY Canvas ujedno omogućava povezivanje između naših grupnih revizorskih timova omogućavajući im lakšu komunikaciju rizika i instrukcija, tako da primarni revizorski tim ima kontrolu nad planiranjem i monitoringom grupnih revizija. U toku fiskalne 2018. godine, naš postojeći revizorski alat, GAMx, će biti ugašen.

EY Canvas uključuje Portal za klijente (Client Portal), objavljen u aprilu 2017., kako bi pomogao timovima u komunikaciji sa klijentima i usmjeravanju zahtjeva njihovih klijenata. Takođe, mobilne aplikacije, integrisane u EY Canvas, su objavljene tokom fiskalne 2017. godine kako bi pomogle našim ljudima tokom sprovođenja revizije; na primjer, u nadgledanju statusa revizije, čuvanju revizorskih dokaza na bezbjednom i sprovođenju posmatranja zalih.

Revizorski timovi koriste druge aplikacije, forme i obrasce tokom različitih faza revizije, kao pomoć u izvršavanju procedura, izvođenju i dokumentovanju zaključaka, i sprovođenju analiza.

EY Helix je naš paket alata za analizu podataka, koji se koristi u reviziji. Analitičke procedure transformišu reviziju tako jer mogu da obuhvate veći obim podataka koji su bitni za reviziju, da identifikuju na izgled neprimjetne obrasce i trendove, i pomažu nam da usmjerimo reviziju. One nam takođe omogućavaju da dobijemo bolju perspektivu, dublji uvid i razumijevanje transakcija i oblasti rizika.

Razvili smo analitičke procedure koje pokrivaju sve cikluse poslovnih transakcija naših klijenata, podržane od strane analitičkih revizorskih programa kako bi se omogućila njihova primjena.

Koristeći naše analitičke procedure, naši timovi mogu unaprijediti proces procjene rizika revizije, omogućavajući reviziju više rizičnih transakcija. Takođe, pomažu našim ljudima da postavljaju bolja pitanja o revizorskim nalazima i procjeni ishoda.

Formiranje revizorskih timova

Politike EY-a u Crnoj Gori zahtijevaju godišnji pregled angažovanja svih partnera od strane našeg rukovodstva i Regionalnog direktora Profesionalne Prakse (PPD), kako bi profesionalci koji vode revizije javnih društava posjedovali odgovarajuće sposobnosti, kao što je znanje, vještine i mogućnosti da ispune njihove odgovornosti prema odnosnom revizorskom angažovanju kao i da su u saglasnosti da pravilima rotacije revizora.

Raspoređivanje zaposlenih u revizorske timove se takođe vrši na osnovu uputstava našeg rukovodstva. Faktori koji se uzimaju u obzir prilikom formiranja revizorskih timova uključuju: veličina i kompleksnost angažovanja, specijalizovana znanja i vještine iz relevantne industrije, vrijeme obavljanja revizije, kontinuirana edukacija kao i prilika da se stekne iskustvo tokom rada na terenu. Kod kompleksnijih angažovanja razmatra se potreba i za dodatnim ili posebnim vještinama kako bi se poboljšao ili dopunio revizorski tim.

U mnogim slučajevima, interni stručnjaci (eksperti) dodjeljuju se kao dio revizorskog tima kako bi pomogli u obavljanju revizorskih postupaka i u pribavljanju odgovarajuće revizorske dokumentacije. Ti stručnjaci se koriste u situacijama kada su potrebne specifične vještine ili znanja iz određenih oblasti, kao što su informacioni sistemi, procjene imovine i aktuarske procjene.

Pregledi i konsultacije

Pregled rada revizora

EY politike opisuju zahtjeve za blagovremenim učestvovanjem rukovodstva na revizorskim angažovanjima, kao i različite nivoe pregleda obavljenog rada na reviziji. Članovi revizorskog tima obavljaju detaljan pregled revizorske dokumentacije, dok partner na angažovanju obavlja drugi nivo pregleda. Predstavnici iz poreskog odjeljenja (poreski eksperti) vrše pregled dokumentacije koja se odnosi na značajne poreze i drugu povezanu poresku dokumentaciju. Za javna društva i određena ostala društva (tj. društva koja su procijenjena kao visokorizična angažovanja) pored angažovanog partnera u pregled je uključen i nezavisan partner (a što je detaljnije opisano u nastavku) koji je zadužen za pregled kvaliteta na angažovanju, kao i pregled najznačajnijih pitanja u vezi sa računovodstvom, finansijskim izvještavanjem i našim revizorskim mišljenjem.

Priroda, vrijeme i obim pregleda radnih papira zavise od mnogo faktora, uključujući:

- Rizik, značajnost, subjektivnost i kompleksnost pitanja
- Sposobnost i iskustvo revizorskog tima u pripremi revizorske dokumentacije
- Nivo direktnog učešća lica zaduženog za pregled, u radu
- Obim korišćenja konsultacija

Takođe ove politike opisuju uloge i odgovornosti svakog pojedinačnog člana tima u upravljanju, usmjeravanju i nadgledanju revizije kao i zahtjeve za dokumentovanje njihovog rada i zaključaka.

Zahtjevi za konsultacije

Naše politike konsultovanja, su zasnovane na kulturi saradnje, pri čemu se naši profesionalci ohrabruju da dijele svoja viđenja o kompleksnim računovodstvenim i revizorskim pitanjima kao i kompleksnim pitanjima vezanim za izvještavanje. Zahtjevi za konsultacije kao i povezane politike su osmišljene sa ciljem kako bi revizorski tim donio odgovarajuće zaključke.

Konsultacija je ugrađena u sam proces odlučivanja; to nije samo proces da se obezbijedi savjet.

Za kompleksna i osjetljiva pitanja EY podstiče i zahtijeva konsultovanje sa resursima koji nijesu direktno povezani sa revizorskim timom, sa EY stručnjacima koji posjeduju više iskustva i specijalizovano znanje, a pogotovo sa EY timovima koji se bave pitanjima profesionalne prakse i nezavisnosti. U interesu objektivnosti i profesionalnog skepticizma naša politika zahtijeva od članova profesionalne prakse i nezavisnosti i određenih drugih, da se povuku iz procesa konsultacija ako trenutno rade, ili su u određenom vremenskom razdoblju radili, sa klijentom na kojeg se odnosna konsultacija odnosi.

Naša politika takođe definiše i zahtjeve za dokumentovanjem svih konsultacija, uključujući i zahtjeve za pismenim potvrdama od osobe ili osoba koje su konsultovane, u cilju pokazivanja njihovog razumijevanja pitanja i njegovog rješavanja.

Pregled kvaliteta na angažovanju od strane nezavisnog partnera

Pregled kvaliteta na angažovanju od strane nezavisnog partnera, a u skladu sa zahtjevima profesionalnih standarda je obavezan za revizije javnih društava kao i za angažovanja visokog rizika. Nezavisni partneri koji vrše pregled kvaliteta na angažovanju su stručnjaci sa značajnim iskustvom i znanjem iz relevantnih oblasti, nezavisni su od revizorskog tima i imaju mogućnost da daju još objektivniju ocjenu značajnih računovodstvenih i revizorskih nalaza, odnosno pitanja koji se tiču finansijskog izvještavanja. Odgovornost nezavisnog partnera koji vrši pregled kvaliteta na angažovanju se ne može ni u kom slučaju delegirati drugim pojedincima.

Politike i procedure za obavljanje i dokumentovanje pregleda kvaliteta na angažovanju, koje su ojačane u prethodnim godinama kako bi se akcenat stavio na značaj kvaliteta, pružaju specifična uputstva o prirodi, vremenu i obimu procedura koje treba obaviti. Direktor Profesionalne Prakse (PPD) određuje nezavisne partnere koji su angažovani na pregledu kvaliteta na angažovanjima kod svih javnih društava i angažovanjima visokog rizika.

Rješavanje neslaganja u revizorskom timu kod različitog profesionalnog mišljenja

Mi zagovaramo kulturu saradnje koja ohrabruje naše zaposlene da se izjasne u slučaju nastanka neslaganja oko profesionalnog mišljenja ili ako se osećaju nelagodno u vezi sa pitanjima koja se tiču konkretnog revizorskog angažovanja. Procedure su kreirane na način da omogućе svim članovima revizorskog tima da iskažu svoje neslaganje u vezi sa značajnim računovodstvenim, revizorskim pitanjima odnosno pitanjima koja se odnose na finansijsko izvještavanje.

Sa ovim procedurama se upoznaju svi novozaposleni i iste se njeguju tokom vremena kako bi našim zaposlenima ugradili i odgovornost i ovlašćenja da zahtijevaju temeljnu diskusiju i provjeru različitih mišljenja.

Neslaganja u profesionalnom mišljenju do kojih može doći tokom revizije se generalno rješavaju na nivou revizorskog tima. Međutim, ukoliko bilo koji pojedinac u diskusiji nije zadovoljan donijetom odlukom, oni obavještavaju sljedeći nivo rukovodstva/uprave, dokle god se ne dođe do dogovora ili finalne odluke.

Ukoliko nezavisni partner za pregled kvaliteta na angažovanju da preporuku sa kojom angažovani partner nije saglasan, izvještaj revizora neće biti izdat dok se to pitanje ne razriješi na zadovoljavajući način. To se vrši kroz odgovarajući proces konsultacija i razrješenja profesionalnih neslaganja. Kada se ovakva situacija dogodi, EY politike zahtijevaju da čitav proces bude dokumentovan kao i prethodno opisani proces konsultacija. Svi koji su učestvovali u konsultaciji mogu odvojeno dokumentovati svoj stav i podnijeti ga kao dodatak dokumentaciji koja sadrži finalnu odluku.

Rotacija partnera na reviziji

Obavezna rotacija partnera je jedan od načina na koji EY jača nezavisnost revizora. Pridržavamo se zahtjeva Međunarodnog odbora za Standarde Etike Računovođa (IESBA), EY u Crnoj Gori podržava rotaciju partnera jer pruža svjež pristup angažovanju i promoviše nezavisnost u odnosu na klijente, dok se sa druge strane zadržava ekspertiza i poznavanje poslovanja klijenta. Rotacija partnera na reviziji, zajedno sa zahtjevima za nezavisnošću, unapređuju sistem internih kontrola kvaliteta i pomažu da se ojača nezavisnost i objektivnost revizora, te na taj način doprinose očuvanju kvaliteta revizije.

Za društva od javnog interesa, a za koja domaće zakonodavstvo ne predviđa obaveznu rotaciju partnera ili je zakonodavstvo manje restriktivno od IESBA-a, EY globalne procedure nezavisnosti zahtijevaju da se nadležni partner u reviziji, kao i partner za pregled revizije promijene na svakih sedam godina. Za revizorske klijente koji su tek izlistani na berzi, nadležni partner i partner za pregled revizije mogu da budu angažovani na tom klijentu dodatne dvije godine prije rotacije, ako su proveli šest ili više godina na tom klijentu, prije listiranja na berzi. Nakon rotacije, partner ne može biti vođa tima ili partner za pregled revizije na tom klijentu najmanje dvije godine.

Kako bi se na efikasan način vršio nadzor da li se pravila rotacije poštuju, EY koristi različite tehnološke alate. Takođe, EY je implementirao proces planiranja i donošenja odluka o rotaciji partnera, kao i odobravanja od strane stručnjaka po pitanjima profesionalne prakse i nezavisnosti.

Program kontrole kvaliteta revizije

Globalni program kontrole kvaliteta revizije (AQR) je kamen temeljac posvećenosti EY da održava i poboljšava kvalitet pruženih usluga revizije. EY Montenegro sprovodi globalni program kontrole kvaliteta revizije, izvještava o njegovim rezultatima i razvija odgovarajuće planove za poboljšanje. Primarni cilj ovog programa je da se utvrdi da li su sistemi kontrole kvaliteta, uključujući i EY Montenegro, uređeni na odgovarajući način, te da li se postupa u skladu sa njima prilikom obavljanja revizije da bi se osigurala usaglašenost sa politikama i procedurama, profesionalnim standardima i propisima. Globalni AQR program usklađen je sa smjernicama koje su sadržane u Međunarodnom standardu kontrole kvaliteta br. 1 i izmjenom (ISQC br.1) te se po potrebi dopunjava kako bi bio usklađen sa standardima i zakonodavstvom u Crnoj Gori. Program kontrole kvaliteta revizije takođe doprinosi naporima koje EY Montenegro kontinuirano ulaže kako bi prepoznao područja u kojima se može poboljšati naš rad odnosno poboljšati naše politike i procedure.

Ovaj program je implementiran na godišnjem nivou i prati se i koordinira od strane Direktora Profesionalne Prakse (PPD), a nadgleda od strane globalnog rukovodioca revizije.

Angažovanja koja su predmet programa kontrole kvaliteta su na godišnjem nivou odabrana na osnovu rizika, sa naglaskom na klijente koji su veliki, kompleksni ili su od javnog interesa. AQR program uključuje detaljan, na rizik fokusiran pregled revizorskih fajlova i to velikog broja angažovanja, kako javnih tako i ostalih društava, kako bi se utvrdila usaglašenost sa internim politikama i procedurama, zahtjevima EY GAM metodologije i relevantnim profesionalnim standardima i zahtjevima lokalne regulative. Program takođe uključuje i pregled metodom uzorka nerevizorskih angažmana. Time se mjeri usklađenost sa relevantnim profesionalnim standardima i internim politikama i procedurama koje je potrebno primjenjivati u izvršavanju nerevizorskih usluga. Pored toga sprovode se pregledi na nivou društva (practice-level review) kako bi se ocijenila usklađenost sa politikama kontrole kvaliteta i procedurama za određeni entitet, a kako se navodi u ISQC br. 1. Program ocjenjivanja kvaliteta revizije dopunjava eksterne preglede i inspekcije, kao što su programi kontrole zakonitosti i eksternog ocjenjivanja od strane konkurenata.

U 2013. godini, AQR sproveden u EY Montenegro je obuhvatio pregled jednog angažovanja. Odabrani angažman, je ocijenjen sa ocjenom „1“ što predstavlja najbolju ocjenu za konkretno revizorsko angažovanje koje je bilo predmet AQR kontrole. U maju 2018. godine, sprovede se AQR za najmanje dva revizorska angažovanja sprovedena u periodu od 1. septembra 2017. do 31. marta 2018. godine.

Usklađenost sa zakonskom regulativom

Stručnjaci koji sprovode program kontrole kvaliteta revizije i vođe timova biraju se na osnovu njihovih vještina i stručnog znanja u računovodstvu i u reviziji, kao i na osnovu njihove uže specijalnosti. Pored toga, vođe timova i stručnjaci koji sprovode kontrolu najčešće učestvuju u programu kontrole kvaliteta revizije više godina i posjeduju visok stepen vještina u sprovođenju programa. Takođe oni sprovode kontrolu izvan lokacije na kojoj inače obavljaju svoj posao i nezavisni su od revizorskog tima koji ocjenjuju.

Rezultati AQR programa se procjenjuju i komuniciraju, kako bi se mogle sprovesti akcije poboljšanja kvaliteta. Planovi za poboljšanje kvaliteta uključuju popis aktivnosti koje treba preduzeti, ljude odgovorne za te aktivnosti, raspored aktivnosti, rokove za izvršenje i nakon obavljenih aktivnosti potpise ovlašćenih lica. Mjere za rješavanje problema kvaliteta a koji su primijećeni od strane AQR programa, regulatornih kontrola i pregleda od strane kolega adresirane su od strane našeg rukovodstva u odjeljenju revizije, našeg Direktora Profesionalne Prakse (PPD). Akcije se nadgledaju od strane Direktora Profesionalne Prakse (PPD) i Globalnih/Regionalnih rukovodećih partnera za reviziju. AQR program daje značajan podatak o našoj praksi i pruža nam mogućnost kontinuiranog rasta kvaliteta.

Eksterne kontrole kvaliteta revizije

EY Montenegro kao i naši serifikovani revizori do sada nisu bili predmet godišnjeg nadzora od strane Ministarstva finansija Crne Gore.

Globalni kodeks ponašanja pruža jasne standarde koji vode naše postupke i poslovno ponašanje. EY Montenegro postupa u skladu sa važećim zakonima i propisima u Crnoj Gori, a EY vrijednosti naglašavaju našu predanost činjenju prave stvari. To važno opredjeljenje je podržano od strane niza politika i postupaka, objašnjenih u tekstu ispod.

Anti-korupcijska politika

Globalna EY anti-korupcijska politika pruža našim zaposlenima smjernice oko raznih neetičkih i nezakonitih aktivnosti. Ova politika naglašava obavezu naših zaposlenih da se pridržavaju zakona koji regulišu anti-korupciju i takođe obezbjeđuje širu definiciju šta predstavlja mito. Pored toga identifikuju odgovornost izvještavanja u slučaju kada se otkrije korupcija/podmićivanje. Kao rezultat rastućeg globalnog uticaja mita i korupcije, u EY su povećane mjere i napori u tom pogledu.

Povlašćeno trgovanje

Globalna EY politika o povlašćenom trgovanju potvrđuje obavezu naših zaposlenih da ne trguju vrednosnim papirima sa povlašćenim informacijama, pruža detalje o tome šta čini povlašćenu informaciju i identifikuje kome naši zaposleni treba da se obrate ako imaju pitanja u vezi sa njihovom odgovornošću.

Trgovinske sankcije

Važno je da smo svjesni da se konstantno mijenja situacija u pogledu međunarodnih trgovinskih sankcija. EY prati uvođenje sankcija širom svijeta i obezbjeđuje smjernice svojim zaposlenima, odnosno zemljama članicama na koje uvedene sankcije utiču.

Privatnost podataka

EY globalna politika privatnosti podataka propisuje principe koje treba primijeniti prilikom korišćenja i zaštite ličnih podataka, uključujući i one koji se odnose na tekuće, bivše i potencijalne klijente, zaposlene, dobavljače i poslovne saradnike. Politika je u skladu sa važećim zakonima i propisima o zaštiti podataka i privatnosti pri obradi ličnih podataka. Ona predstavlja i temelj za očuvanje privatnosti svih ličnih podataka korišćenih od strane EY u Crnoj Gori.

Čuvanje dokumenata

EY politika čuvanja dokumenata se odnosi na sva angažovanja kao i na sve zaposlene. Ova politika se odnosi na čuvanje dokumenata, naročito kada pojedinac postane svjestan mogućnosti nastanka potencijalne tužbe, spora, istrage, sudskog poziva ili ostalih regulatornih postupaka kako protiv EY ili nekog od naših klijenata, a može se odnositi i na naš rad.

Procedure poštovanja nezavisnosti

Globalne EY politike i procedure nezavisnosti su kreirane tako da omoguće EY u Crnoj Gori svim zaposlenima da se pridržavaju nacionalnih (lokalnih) standarda nezavisnosti kao i standarda nezavisnosti koji su primjenjivi na specifična/određena angažovanja uključujući na primjer, standard nezavisnosti prema IESBA-i (Međunarodnom kodeksu etike za profesionalne računovođe izdatom od strane Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe) kao i lokalne zahtjeve kada je nezavisnost revizora u pitanju kao i Kodeks etičkog ponašanja.

Mi razmatramo i procjenjujemo nezavisnost iz nekoliko važnih aspekata- uključujući finansijske odnose naših zaposlenih, odnose među zaposlenima i sa klijentima; dozvoljenost ne-revizorskih usluga koje pružamo revizorskim klijentima; primjenjivi zahtjevi rotacije kompanije i partnera; ugovaranje naknade; prethodno odobrenje Odbora za reviziju - tamo gdje je to primjenljivo/moguće, kao i naknade i kompenzacije za partnere.

Nepostupanje u skladu sa zahtjevima procedure poštovanja nezavisnosti utiče na odluke vezane za promociju i kompenzaciju zaposlenih i povlači druge disciplinske mjere, uključujući i udaljavanje iz EY .

EY Montenegro je implementirao EY Globalne aplikacije, alate i procese kako bi podržao svoje zaposlene u poštovanju politika i procedura nezavisnosti.

EY globalna politika nezavisnosti

EY globalna politika nezavisnosti sadrži zahtjeve nezavisnosti za sve EY kompanije-članice kao i za sve zaposlene. To je politika koja se zasniva na kodeksu nezavisnosti IESBA (Međunarodni kodeks etike za profesionalne računovođe izdat od strane Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe), sa još pooštrenijim zahtjevima ukoliko tako propisuje navedeni regulator. Ova politika uključuje i dodatne korisne smjernice o velikom broju pitanja kako bi se stručnom i drugom osoblju pomoglo u primjeni pravila nezavisnosti. EY globalna politika nezavisnosti je dostupna putem interneta na našoj EY stranici.

§ EY globalni sistem nezavisnosti (GIS)

EY globalni sistem nezavisnosti (GIS) je alatka koja služi EY zaposlenima da odrede tip usluge koji se može pružiti javnim

društvima uzimajući u obzir politike i procedure nezavisnosti. Najčešće su to klijenti koji su listirani na berzi i njihova zavisna društva, ali postoje i druge vrste klijenata kojima se pružaju usluge uvjerenja. Alat uključuje porodično stablo povezanih društava revizorskih klijenata čije se hartije od vrijednosti kotiraju na berzi i isti se ažurira od strane članova revizorskih timova. Naši zaposleni često koriste ovu alatku kako bi odredili koju vrstu usluge mogu pružiti klijentu kao i tip poslovnog odnosa u koji možemo ući sa klijentima.

EY globalni sistem kontrole (GMS)

EY globalni sistem kontrole (GMS) je još jedna važna globalna alatka koja omogućava svim našim zaposlenima da identifikuju hartije od vrijednosti i druga ulaganja, koja nije dozvoljeno držati u vlasništvu. Takođe, od partnera, licenciranih ovlašćenih revizora i menadžera višeg ranga se očekuje da prijavljuju kroz ovaj sistem detalje o svim hartijama od vrijednosti, koje oni sami ili članovi njihove uže porodice posjeduju. Kada pojedinac izvijesti da poseduje zabranjene hartije od vrijednosti, od njega će biti zatraženo da ih otuđi. Izuzeci koji se identifikuju tokom ovog procesa, prijavljuju se kroz globalni sistem za prijavljivanje incidenata (GIIRS) radi ispunjenja regulatornih zahtjeva.

GMS takođe omogućava godišnju i kvartalnu potvrdu nezavisnosti, u skladu sa EY politikama nezavisnosti, a kao što je detaljnije opisano u nastavku.

Pridržavanje politici nezavisnosti

EY je na globalnom nivou uspostavio niz procesa i programa koji imaju za cilj praćenje usklađenosti sa zahtjevima nezavisnosti svih EY članica i njenih zaposlenih. Oni uključuju sledeće aktivnosti, programe i procese:

Godišnje EY Montenegro je uključen u regionalni proces kako bi se potvrdila usaglašenost sa Globalnom politikom nezavisnosti i kako bi se prijavili eventualni izuzeci.

Svi EY profesionalci, kao i ostali u zavisnosti od njihove uloge ili funkcije, su obavezni da potvrde usklađenost sa politikama i procedurama nezavisnosti najmanje jednom godišnje. Partneri su obavezni da kvartalno potvrde nezavisnost.

Globalni pregled usklađenosti sa praksom nezavisnosti

EY uspostavlja i sprovodi određene procedure kako bi se ocijenila usaglašenost EY članica sa politikama nezavisnosti. Ovi testovi podrazumijevaju pregled nerevizorskih usluga, poslovnih odnosa sa društvima kojima pružamo usluge revizije i finansijske odnose sa drugim firmama članicama.

Individualno testiranje na usklađenost sa politikom nezavisnosti

Svake godine EY globalni tim vrši i provjere usaglašenosti testiranjem lične potvrde nezavisnosti pojedinačnih zaposlenih koji su izabrani za ovaj test metodom uzorka. Tokom 2016. godine u EY Montenegro testirani su partneri i izvršni direktor. Nisu identifikovana bilo kakva odstupanja i nepravilnosti.

Nerevizorske usluge

Postizanje usklađenosti sa profesionalnim standardima koji regulišu pružanje nerevizorskih usluga revizorskim klijentima je omogućeno putem različitih mehanizama, uključujući i upotrebu PACE-a (kao što je opisano na stranici 13) i SORT-a (opisano ispod), treninga, alata i potrebnih procedura korišćenih za vrijeme obavljanja revizija i naših internih procesa pregleda i kontrole.

Edukacija u oblasti poštovanja nezavisnosti

EY razvija i sprovodi brojne programe edukacije u oblasti poštovanja nezavisnosti. Svi zaposleni su dužni da učestvuju u godišnjoj edukaciji o nezavisnosti, a u cilju održavanja naše nezavisnosti u odnosu na klijente kojima pružamo usluge revizije.

Cilj edukacije je da pomogne našim zaposlenima da razumiju svoje odgovornosti i da omogućimo svakom od njih, kao i EY-u, da budu nezavisni od bilo kojih uticaja koji bi se mogli smatrati inkompatibilnim kada su u pitanju objektivnost, integritet i nepristrasnost prilikom pružanja usluga revizije klijentima.

Godišnji program edukacije pokriva naše zahtjeve za nezavisnošću usmjeravanjem na nedavne izmjene u politici, ali i na druge važne i značajne teme. Blagovremeno izvršenje godišnje edukacije je neophodno i pomno je praćeno.

Pored programa godišnje edukacije, postoje brojni drugi programi i sadržaji u oblasti poštovanja nezavisnosti kao što su programi edukacije novozaposlenih, određeni programi edukacije prilikom prelaska na višu poziciju kao i programi edukacije profesionalnog osoblja koje se bavi pružanjem usluga revizije.

Alat za referentni portfolio usluga (SORT)

Kroz EY aplikaciju SORT mi redovno ocjenjujemo i pratimo naš portfolio usluga koje pružamo kako bismo bili sigurni da su te usluge u skladu sa zakonom i profesionalnim standardima, odnosno kako bismo osigurali da nove usluge koje razvijamo imaju odgovarajuće metodologije, procedure i procese. Kada je potrebno, prekidamo ili ne pružamo usluge koje bi mogle dovesti u pitanje naše poštovanje politika i procedura nezavisnosti. Takođe SORT pruža informacije zaposlenima o uslugama koje pružamo i obuhvata smjernice vezane za usluge koje mogu biti pružene klijentima kojima već pružamo usluge revizije, nerevizorskim klijentima, kao i smjernice za nezavisnost i druga pitanja vezana za upravljanje rizikom.

Alat za procjenu poslovnog odnosa (BRET)

Usklađenost naših poslovnih odnosa sa našim zahtjevima o nezavisnosti se kontroliše pomoću BRETa. Naši zaposleni su u obavezi da koriste BRET kako bi identifikovali, napravili procjenu i dobili odobrenje kada se radi o bilo kom potencijalnom poslovnom odnosu sa klijentom revizije.

Odbori za reviziju i nadzor nezavisnosti

EY prepoznaje važnu ulogu koju u kontroli poštovanja nezavisnosti imaju Odbor za reviziju i slična tijela korporativnog upravljanja. Nadležni i nezavisni odbori za reviziju u ime akcionara, imaju ključnu ulogu u zaštiti nezavisnosti i sprečavanja konflikta interesa. EY Montenegro je posvećen čvrstoj i stalnoj komunikaciji sa odborima za reviziju ili organima upravljanja. Koristeći naše programe za kontrolu kvaliteta mi pratimo i testiramo usklađenost komunikacije sa odborima za reviziju sa našim standardima, a u slučajevima kada je to potrebno, i obavezno odobrenje za pružanje usluga.

Kontinuirana edukacija licenciranih ovlašćenih revizora

Profesionalni razvoj

U EY u Montenegro primjenjujemo globalno konzistentan EY okvir razvoja karijere (EYU). Kroz EYU, našim zaposlenima pružamo priliku da steknu pravo iskustvo, da se učenjem i obukama razvijaju i ostvare svoj potencijal.

EYU se zasniva na opsežnom i globalno konzistentnom planu edukacije koji svim našim zaposlenima pomaže da razviju tehničke i lične vještine liderstva gdje god da se nalaze širom svijeta. Osnova treninga/obuke u reviziji je dopunjena programima učenja koji su razvijeni kao odgovor na promjene u računovodstvenim i standardima finansijskog izvještavanja, nezavisnim i profesionalnim standardima, kao i problemima koji se javljaju u praksi.

Redizajnirali smo svoju osnovnu revizorsku obuku u „Revizorsku Akademiju“ – plan učenja. Ovo visoko efikasno i nagrađivano učenje kombinuje interaktivne simulacije u učionicama, module za internet učenje na dohvat ruke i relevantne aplikacije za podršku.

Dok kompanija članica EYG pruža usluge revizije i pregled MSFI (Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja) finansijskih izvještaja, relevantni članovi tima se obučavaju da postanu MSFI akreditovani.

EY Montenegro od svojih stručnjaka za reviziju zahtijeva da steknu najmanje 20 sati kontinuiranog stručnog usavršavanja svake godine i najmanje 120 sati tokom trogodišnjeg perioda. Od ovih sati, 40% (osam sati svake godine i 48h tokom trogodišnjeg perioda) moraju uključivati obuke vezane za reviziju i računovodstvo.

Uz formalnu edukaciju, profesionalni razvoj se odvija i putem podučavanja i sticanja iskustava na radnom mjestu. Podučavanje pomaže prenošenju znanja i iskustva u praksi.

Od iskusnih zaposlenih se očekuje da podučavaju i pomažu razvoj manje iskusnog osoblja kako bi se stvorilo okruženje kontinuiranog usavršavanja. Alokacija angažovanja na zaposlene se odvija na sistematičan način kako bi zaposleni stekli raznovrsna iskustva bitna za njihov dalji razvoj.

Znanje i interna komunikacija

Razumijemo značaj obezbjeđenja pristupa najnovijim informacijama našim zaposlenima u reviziji kako bismo im pomogli pri obavljanju svojih profesionalnih dužnosti. U te svrhe, EY je izvršio i značajna ulaganja u znanje i komunikacijske mreže kako bi se omogućilo brzo širenje informacija, putem interneta te pomoglo ljudima da međudobno saraduju i podijele iskustva najboljih primjera iz prakse. Neki od primjera su:

- EY Atlas, koji uključuje međunarodne računovodstvene i revizorske standarde i prateća uputstva; kao zamjena za Global Accounting & Auditing Information Tool (GAAIT) počev od fiskalne 2017. godine
- Publikacije u vezi sa najnovijim izmjenama u računovodstvenoj regulativi kao što su ilustrativni primjeri finansijskih izvještaja, najnovije izmjene i unapređenja standarda revizije i računovodstva.
- Global Accounting and Auditing News je nedjeljnik koji pokriva globalne politike i procedure koje su vezane za reviziju i nezavisno izvještavanje, unapređenja pravilnika koja postavljaju oni koji uspostavljaju i standarde regulacije kao i interne komentare na temu istih,
- Upozorenja iz prakse i webcast-ovi koji pokrivaju širok spektar globalnih tema, kao i tema koje su specifične za svaku zemlju, usmjerene su ka stalnom unapređenju prakse Uvjeravanja u firmama članicama

Proces evaluacije rada zaposlenih

Sveobuhvatan EY proces evaluacije rada zaposlenih i proces daljeg razvoja (PMPD) zahtjeva od svih naših zaposlenih da postavljaju ciljeve, imaju jasna očekivanja u vezi sa poslom koji obavljaju i žele da dobiju povratnu informaciju i ocjenu o izvršenom poslu. PMPD proces je kreiran na način da pomogne našim zaposlenima da se razvijaju i da se ostvare u svojim karijerama.

Ovaj proces podrazumijeva i periodičnu i godišnju evaluaciju, pri čemu kao dio godišnje evaluacije svaki zaposleni u saradnji sa svojim mentorom (dodijeljeni, iskusniji stručnjak), identifikuje mogućnosti za dalji razvoj. Zaposleni i njihovi mentori imaju mogućnost da koriste i očekivanja rasprostranjena širom EY Global o sposobnostima koje odražavaju znanja, iskustvo i ponašanja koje zaposleni na određenoj poziciji moraju razvijati. Navedene smjernice i očekivanja su utemeljena na globalnoj strategiji i EY vrijednostima.

Prihodi i naknade

Finansijske informacije

Prihodi predstavljaju prihode od pruženih usluga, troškove koji su prefakturisani klijentima, ali i prihode koji su ostvareni saradnjom sa drugim EY članicama. Predstavljeni prihodi potiču i od pruženih revizorskih i od ne-revizorskih usluga.

Prihodi su prikazani u skladu sa zahtjevima lokalne regulative i uključuju:

1. Prihode od statutarne revizije godišnjih i konsolidovanih finansijskih izvještaja privrednih društava, i entiteta koji pripadaju grupi društava čije matično društvo je PIE
2. Prihode od statutarne revizije godišnjih i konsolidovanih finansijskih izvještaja ostalih entiteta
3. Prihode od dozvoljenih nerevizorskih usluga entitetima kojiima je pružena usluga revizije od strane statutarnog revizora ili revizorske firme
4. Prihode od nerevizorskih usluga ostalim entitetima

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, subjekti od javnog interesa su:

- pravna lica koja emituju hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente kojima se trguje na organizovanom tržištu;
- banke i druge finansijske institucije;
- osiguravajuća društva;
- pravna lica razvrstana u kategoriju velikih pravnih lica u skladu sa ovim zakonom.

Naknade partnerima

Kvalitet predstavlja okosnicu naše poslovne strategije i ključni je element pri utvrđivanju našeg sistema upravljanja učinkom. Partneri i drugi zaposleni u EY Montenegro ocjenjuju se i dobijaju naknade na osnovu kriterijuma koji uključuju određene indikatore kvaliteta i upravljanja rizicima, uključujući kako rad, tako i rezultat.

Proces "Globalno upravljanje učinkom partnera" (GPPM) je globalni proces ocjenjivanja svih partnera u kompanijama u okviru EY Grupe širom svijeta. GPPM je stalni ciklični proces koji podrazumijeva postavljanje ciljeva, plan ličnog razvoja, kontrolu kvaliteta učinka, te priznanja i nagrade. Dokumentovanje ciljeva i učinaka partnera je kamen temeljac

procesa evaluacije. Partnerski ciljevi moraju reflektovati različite globalne prioritete, od kojih je jedan kvalitet.

EY zabranjuje ocjenjivanje i davanje nagrade odgovornim partnerima za reviziju i ostalim ključnim partnerima na revizijskom angažmanu zasnovane na prodaji nerevizorskih usluga njihovim revizijskim klijentima. Ovo učvršćuje profesionalnu obavezu naših partnera za očuvanjem naše nezavisnosti i objektivnosti.

Razvili smo posebne kriterijume za ocjenu kvaliteta i upravljanja rizicima koji uzimaju u obzir sljedeće:

- Pružanje tehničke vještine
- Naše vrijednosti kroz ponašanje i odnose
- Demonstriranje znanja i liderstva u kvalitetu i upravljanju rizicima
- Usaglašenost sa politikama i procedurama
- Usaglašenost sa zakonima, propisima i profesionalnim dužnostima
- Doprinos zaštiti i unapređenju EY brenda

Naša filozofija naknada za partnere zahtijeva diferencirane nagrade na osnovu nivoa učinka partnera, a u skladu sa ocjenom u GPPM procesu koji predstavlja naš globalni program evaluacije za sve partnere EY Grupe širom svijeta. Partneri se ocjenjuju godišnje, na osnovu kvaliteta pruženih usluga, odnosa sa klijentima kao i tržišnih i finansijskih pokazatelja. U 2017. smo, takođe, započeli našu ranu fazu usvajanja "naslednika" GPPM-a, pod nazivom Leadership Evaluation and Development (LEAD). Ovaj model je raspoređen u azijsko-pacifičkom i centralnom regionu SAD, prije kompletnog raspoređivanja u fiskalnoj 2018. godine.

Poslujemo u sistemu gdje se zahtjeva da godišnja ocjena učinka partnera i ostalog rukovodećeg osoblja bude usklađena sa ocjenom kvaliteta njegovog-njihovog rada.

Kako bi se utvrdile tržišne vrijednosti za različite vještine i uloge, te kako bi se izvrsni pojedinci privukli i zadržali, sljedeći faktori se takođe uzimaju u obzir prilikom izračunavanja ukupne nagrade:

- Iskustvo
- Uloga i odgovornost
- Dugoročni potencijal

Slučajevi nepridržavanja standardima kvaliteta rezultiraju kaznama, koje mogu uključivati promjenu naknade, dodatnu edukaciju, dodatni nadzor ili promjenu pozicije.

Ponavljanje nepridržavanja ili pojedinačno grubo nepridržavanje standarda kvaliteta može dovesti i do isključivanja iz EY mreže.

Podgorica 31. mart 2018. godine

Danijela Jović

Danijela Jović

Izvršni Direktor

Ernst & Young Montenegro d.o.o.

Dodatak 1

User: Danijela Dimovski

EY Building a better working world

Global Monitoring System

Home **My Independence - Start Here** Information Search Reports Links

Home >> My Independence >> My Portfolio >> Sign Confirmation
Sign Confirmation by Danijela Dimovski.GPN: CS010000269;

Independence Confirmation Signed by
Danijela Dimovski on 23-May-2017 at 6:39PM

Please Click to return to the Independence Home Page.
If you have any changes to your portfolio in the future, please click on "My Independence" from the home page.

Note: GMS servers are located in Frankfurt, Germany -- therefore the date/ time stamp corresponds with the current date/time in Frankfurt, Germany. Timezones are considered when determining whether a confirmation is signed timely.

Global Monitoring System. Proprietary and confidential. For internal use only. All Rights Reserved.

Dodatak 2

Na dan 30. jun 2017. godine, sljedeće kompanije članice EYG su revizorske firme registrovane u državi članici EU ili EEA (EEP)

Država članica	Statutarni revizor ili revizorska firma
Austrija	Ernst & Young Wirtschaftspruefungsgesellschaft mbH
Belgija	Ernst & Young Assurance Services BCVBA
	Ernst & Young Bedrijfsrevisoren B.C.V.B.A
Bugarska	Ernst & Young Audit OOD
Hrvatska	Ernst & Young d.o.o.
Kipar	Ernst & Young Cyprus Limited
Češka Republika	Ernst & Young Audit, s.r.o.
Danska	Ernst & Young Godkendt Revisionspartnerselskab
	EY Grønland Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Estonija	Ernst & Young Baltic AS
Finska	Ernst & Young Oy
	Julkispalvelut EY Oy
Francuska	Artois Audit
	Auditex
	Barbier Frinault & Associates
	Conseil Audit & Synthèse
	Ernst & Young Atlantique
	Ernst & Young Audit
	Ernst & Young et Autres
	Picarle et Associates
Nemačka	Ernst & Young GmbH Wirtschaftsprüfungsgesellschaft
Gibraltar	EY Limited
Grčka	Ernst & Young (Hellas) Certified Auditors Accountants SA
Mađarska	Ernst & Young Könyvvizsgáló Korlátolt Felelősségű Társaság
Island	Ernst & Young ehf
Irska	Ernst & Young Chartered Accountants
Italija	Ernst & Young S.p.A
Letonija	SIA Ernst & Young Baltic

Država članica	Statutarni revizor ili revizorska firma
Lihtenštajn	Ernst & Young AG
Litvanija	UAB Ernst & Young Baltic
Luksemburg	Compagnie de Revision S.A.
	Ernst & Young Luxembourg S.A.
	Ernst & Young S.A.
Malta	Ernst & Young Malta Limited
Holandija	Ernst & Young Accountants LLP
Norveška	Ernst & Young AS
Poljska	Ernst & Young Audyt Polska sp. z o.o.
	Ernst & Young Audyt Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Finance spółka komandytowa
	Ernst & Young Audyt Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością JZP spółka komandytowa
	Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
	Ernst & Young Usługi Finansowe Audyt sp. z o.o.
Portugal	Ernst & Young Audit & Associados - SROC, S.A.
Rumunija	Ernst & Young Assurance Services S.r.l.
	Ernst & Young Support Services SRL
Slovačka	Ernst & Young Slovakia, spol. s r.o.
Slovenija	Ernst & Young d.o.o.
Španija	ATD Auditores Sector Público, S.L.U
	Ernst & Young, S.L.
Švedska	Ernst & Young AB
Ujedinjeno Kraljevstvo	Ernst & Young LLP
	Ernst & Young Europe LLP

Ukupan promet ovih kompanija članica EYG koji proizilazi iz statutarnih revizija godišnjih i konsolidovanih finansijskih izvještaja iznosio je oko 2,6 milijardi evra.

EY | Assurance | Tax | Transactions | Advisory

About EY

EY is a global leader in assurance, tax, transaction and advisory services. The insights and quality services we deliver help build trust and confidence in the capital markets and in economies the world over. We develop outstanding leaders who team to deliver on our promises to all of our stakeholders. In so doing, we play a critical role in building a better working world for our people, for our clients and for our communities.

EY refers to the global organization, and may refer to one or more, of the member firms of Ernst & Young Global Limited, each of which is a separate legal entity. Ernst & Young Global Limited, a UK company limited by guarantee, does not provide services to clients. For more information about our organization, please visit ey.com.

©2018 Ernst Young Montenegro d.o.o. Podgorica
All Rights Reserved.

BMC Agency
GA 1005072

ED None

ey.com